

A Biblia és a képzőművészet 1. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Biblia és az érzéketlen művészetek

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 6 kr.

Tantárgyai: 1.) Biblia és a zeneirodalom 1. (3 kr.)

2.) Biblia és a zeneirodalom 2. (3 kr.)

3.) Biblia és a képzőművészet 1. (3 kr.)

4.) Biblia és a képzőművészet 2. (3 kr.)

(3.) Tantárgy neve: A Biblia és a képzőművészet 1.		Kreditértéke: 3	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható			
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 70% elmélet, 30% gyakorlat			
<p>A tanóra típusa: előadás</p> <p>Féléves óraszám:</p> <p>nappali: 26</p> <p>levelező: 8</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Tematikus prezentációval kísért tanári magyarázat, az adott művészeti alkotás képi bemutatása. A bibliográfiában megjelölt tételek mellett kötelező a teachable felületre feltöltött vizuális és szöveges anyagok, cikkek, elemzések, prezentációk és hanganyagok tanulmányozása.</p>			
<p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): írásbeli beadandó dolgozat</p> <p>A félév végi számonkérés anyaga: a félév során szerzett ismeretek felhasználásával, egyéni kutatómunkával kiegészített beadandó dolgozat. A dolgozat az oktatóval előzetesen egyeztetett, az előadások anyagához kapcsolódó szabadon választott műalkotás elemzése, az órákon elsajátított szempontok és módszerek szerint. Az elemzésnek be kell mutatnia a kapcsolódó előadások során megszerzett tudást, és lábjegyzeteléssel dokumentálnia kell a kötelező irodalom feldolgozását.</p> <p>Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.</p> <p>A beadandó dolgozat értékelésének szempontjai:</p> <p>Tartalmi követelmény: a BA fokozat elvárásainak megfelelő szakmai felkészültség, a tudományos dolgozat stílusához való alkalmazkodás, a választott mű képzőművészeti kontextusának ismerete, önálló vélemény megfogalmazása.</p> <p>Formai követelmény: 5-8 oldal terjedelem, Times New Roman betűtípus, 1-es sorköz, 12-es betűméret, hivatkozási szabályok betartása.</p>			
Kritériumok	Kitűnően kidolgozott (10 pont)	Elfogadható mértékben kidolgozott (5 pont)	Nem megfelelően kidolgozott (0 pont)
Tudás	A választott műalkotás feldolgozása több szakirodalomra épül, a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek	A hallgató a választott műalkotás bemutatása során csak az órán tanultakra és a kötelező irodalomra épít.	A választott műalkotás bemutatása nem tükrözi a féléves kurzus során elsajátítható ismereteket. A dolgozat

	tükröződnek az elemzésekben.		külső szakirodalomra nem épít.
Kifejtés és leírás	A dolgozat kifejtése és gondolatmenete kiváló, vagy jó, nyelvezete közérthető. A nyelvezet tükrözi a szakterminológia ismeretét.	A dolgozat nyelvezete nehézkes, gondolatmenete, érvelése nehezen követhető, a szakterminológia hiányos.	A dolgozat széteső, a mondat szerkesztés hiányos, nincs érvelés, nem jelenik meg a szakterminológia.
Forma	Igényesen szerkesztett, a formai és a hivatkozási követelményeknek megfelelő írás. A helyesírás megfelelő, gépelési hibák nem jellemzőek.	Formailag elfogadható, Irodalomjegyzék van, de a hivatkozások hiányosak, Előfordulnak gépelési, vagy helyesírási hibák.	A formai követelményeket nem teljesíti, irodalomjegyzéket és/vagy hivatkozásokat nélkülöző dolgozat.

Ponthatárok és érdemjegyek:

jeles (5): 27-30 pont
jó (4): 23-26 pont
közepes (3): 20-22 pont
elégséges (2): 16-19 pont
elégtelen (1): 0-15 pont

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 1-8. félév

Előtanulmányi feltételek (*ha vannak*): nincs

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A két féléves képzés célja, hogy bevezesse a hallgatókat a keresztény művészet kialakulásának történetébe, továbbá, hogy a művészettörténet olyan kiemelkedő alkotásainak ismeretét és értelmezését segítse elő, melyek bibliai tárgyúnak tekinthetők és amelyek az általános műveltség részét képezik. Módszertanát tekintve az előadások egyaránt követnek történeti (művészettörténeti) és elméleti (médiaelméleti) szempontokat. Az európai művészet nagy korszakain végig haladva egyes műalkotások elemzésével mutatja be a bibliai szövegek és a műalkotások változó viszonyát, tárgyalja az egyes vallási irányzatoknak (ortodoxia, reformáció) a művészi ábrázoláshoz való viszonyát, valamint az alkalmazott művészetek kérdését is (pl. Biblia-illusztrációk a kéziratos és a nyomtatott Bibliában).

A szakirodalom olvasásával együtt megtekintendő és értelmezendő művek a katakombafestésztől a reneszánsz nagy mesterein át (Giovanni Bellini, Raffaello, Sebastiano del Piombo, Michelangelo) át a kora barokk festészetig ívelnek (Cravaggio).

Témakörök:

1. A keresztény művészet kialakulása. Dura Europos, a katakombák képi ábrázolásai, az első keresztény szarkofágok reliefjei.
2. Az ókeresztény művészet fő témái, Krisztus-ábrázolásai. Jónás alakja az ókeresztény művészetben
3. A mozaikművészet. Az egyes bibliai alakok ikonográfiájának kialakulása.
4. Viták az ábrázolás tilalmairól, a képrombolás.
5. A középkori művészet fő jellegzetességei, bibliai témái. Pieták
6. A reneszánsz, Michelangelo bibliai témájú művei, a Sixtusi Kápolna: Az utolsó ítélet.
7. Az itáliai barokk festők bibliai képei. Caravaggio.
8. A reformáció képviselői, Biblia-illusztrációk.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom

- Salca János: *Az őskeresztény festészet*. Budapest 1937. (szkennelt részletek)
- Belting, Hans: *A hiteles kép. Képviták mint hitviták*, Atlantisz Kiadó, Budapest 2009. ISBN 9789639777040
- Belting, Hans: *Faces. Az arc története*, Atlantisz Kiadó, Budapest 2018. ISBN 9789639777484 pp. 199-212.
- Simmel, Georg: A kereszténység és a művészet, in: Simmel, Georg: *Velence, Firenze, Róma. Művészetelméleti írások*, Atlantisz Kiadó, Budapest, 1990. ISBN 9630286661 pp. 119-130.

Ajánlott irodalom

- Rényi András: *A testek világlása*, Kijarat Kiadó, Budapest 1999. ISBN 963913631x
- Rényi András (szerk.): *A Michelangelo-paradigma a művészettörténetben, Stílustörténet, ikonológia, hermeneutika, Szöveggyűjtemény*, Meridián Kiadó, Budapest 2000, ISBN 9632063856
- Lőrincz Zoltán: *A Biblia a magyar festészetben*, Kálvin K., Budapest, 2002. ISBN 9633009057
Marcel Brion: *Rembrandt élete*, Corvina Kiadó, Budapest, 1979. ISBN 9631309207

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- Alapismeretek a Biblia egyetemes emberi kultúrában nyomon követhető hatástörténetéről, ezen belül a képzőművészetre gyakorolt hatásáról.
- A Biblia történeteire és eszmeiségéhez kapcsolható, az egyes előadások során bemutatott és elemzett művészeti alkotások felismerése és értő ismerete, továbbá
- az alapvető művészi kifejezőmódok és stílusjegyek ismerete.

b) képességei

- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes arra, hogy a tanult ismereteket kreatívan alkalmazza és továbbfejlessze.
- Képes a szöveg és kép mediális differenciának megértésére és az egyes vizuális anyagok elemzésében történő alkalmazására.
- Képes arra, hogy akár élőszóban, akár írásbeli beadandó dolgozatban összefoglalja saját álláspontját, tudományos igénnyel érveljen mellette, vitában vegyen részt.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására.
- Képes tudása és képességei önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Személyisége nyitott, előítélet-mentes.
- Meghallgatja, mérlegeli mások álláspontját, tiszteletben tartja az övétől eltérő vallási, lelkiismereti meggyőződést.
- Kritikai észrevételeit és saját álláspontját a retorika szabályait követve, indulat nélkül fogalmazza meg és képviseli.
- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik egyéni felelősségtudattal, álláspontját körültekintően alakítja ki, hogy az másokat emberi méltóságukban,
- elutasít, nem alkalmaz érzelmi, vagy ideológiai jellegű manipulációt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kocziszky Éva** habilitált egyetemi tanár, az MTA doktora

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **nincs**